

**KidSAFEdu-online biztonság gyerekeknek a határmenti térségben
Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány**

**KIDSAFEDU felmérés a magyar határmenti térségben az online
biztonságról**

Partnerséget építünk

Európai Regionális Fejlesztési Alap

SKHU/WETA/1901/4.1/317

www.skhu.eu www.rdvegtc-spf.eu

KIDSAFEDU felmérés a magyar határmenti térségben az online biztonságról

Helyzetértékelése

Tartalom

Előszó

1. A partnerségi kutatás bemutatása
2. Digitális világ
 - Online Gyerekjogok
 - Online Bántalmazás
3. A felmérés elemzése, értékelése
 - Demográfiai adatok
 - Az online biztonság értelmezése a gyerekek körében
 - Az online bántalmazás, cyberbullying jelentése, értelmezése, megjelenése, kezelése a gyerekek körében
4. Összegzés
5. Záró gondolatok

Előszó

„A legapróbbak is képesek fordítani a jövő alakulásán.”

(A Gyűrűk ura)

Az Online Gyerekjogok-Online Bántalmazás projekt keretében készült felmérés célja, hogy a határmenti térségben képet kaphassunk a gyerekek, fiatalok biztonságos internethasználatáról, feltérképezzük az online térben megjelenő bántalmazás mértékét, az erről való tudásukat illetve a helyzetre adott lehetséges megoldási válaszaikat. Célunk az is, hogy a kutatás eredményének ismeretében még nagyobb rálátásunk lehessen e téma kapcsán, hogy jobban és hatékonyabban tudjunk segíteni számukra, leginkább a megelőzésre helyezve a hangsúlyt. Hiszünk abban, hogy ha rendelkezésre áll kellő mértékű információ, akkor akár elkerülhető lehet, hogy a gyerekek, fiatalok áldozattá váljanak mind az online mind az offline térben.

A partnerségi együttműködés keretében a kutatásban 20 iskolát kerestünk meg, általános és középiskolákat. A felmérés során célunk nem az volt, hogy az egyes iskolákra vonatkozó konzekvenciákat állapítsunk meg, mindinkább általánosságban voltunk kíváncsiak a gyerekek, fiatalok válaszaira, hiszen ők a leghitelesebb forrásai annak, hogy mi történik velük a digitális térben, mennyire vannak felkészülve egy bántalmazó helyzetre, vagy éppen arról is képet kaphatunk, hogy az életükben ki az a személy, akiben megbíznak, akihez fordulhatnak bármilyen helyzetben, legyen szó akár online bántalmazásról.

1. A partnerségi kutatás bemutatása

A FutuReg és a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány közös munkája 2021 januárjában indult el.

Hiszünk az összefogás erejében, abban is, hogy a gyerekjogok védelme határoktól független és nem utolsó sorban ily módon lehetőségünk van közösen gondolkodni egymástól tanulni a közös cél érdekében, hogy gyerekeink biztonságosabb körülmények között boldogan fejlődjenek.

2. Digitális világ

Online gyerekjogok

A digitális világ hatalmas fejlődésével és térnyerésével együtt új kihívások, jelenségek jelentek meg, vagy a már meglévő társadalmi kapcsolódások, viselkedési attitűdök találtak maguknak új teret. Jelen kutatásunk fókusza a digitális világ hatalmas témakörében a gyerekek online biztonsága, azon belül is az online térben megjelenő zaklatásra, bántalmazásra igyekszünk helyezni a hangsúlyt.

A gyerekek biztonságos értelmi, érzelmi, testi, szexuális fejlődése kapcsán is újfajta kihívások és ezzel együtt feladatok jelentek meg. A gyerekjogok betartása, annak figyelembe vétele és védelme ugyanannyira fontos a digitális térben is, mind a valóságos környezetben.

Mi az ami a leginkább fenyegető ebben a kérdésben? Az internet óriási eszközt jelenhet a saját személyes életünkben vagy akár globálisan a világ működésére nézve is. Határtalan információ mennyiség, könnyebb ügyintézési lehetőségek, tudás kincsestára, és a sor szinte végeleáthatatlan. Mi jelentheti mégis a veszélyt, miben rejlik a veszély gyerekeink, fiataljaink számára?

Online bántalmazás

Ahogy felmérésünkben is koncentráltan a cyberbullying jelenségre figyeltünk, így ennek kapcsán a veszély lehet a kiszolgáltatottság, a könnyű és korlátlan elérhetőség, az arctalan, vagy anonim közeg, a rendszeresen vagy akár csak alkalomadtán felbukkanó bántalmazó, az érzés, hogy nem tudod, mikor és mi történhet veled, és, hogy mindezt ki vagy kik követik el.

Az online térben történő szociális kapcsolatok is másféle módon működhetnek, másféle kommunikációs sémákat használva. Számtalan felület áll rendelkezésre, vehető igénybe, szinte korhatár nélkül. A gyerekek, kamaszok életében a társas kapcsolatok a legfontosabbak és a social média felületei ebben segíti őket, lehetővé teszi, hogy barátaikkal, családtagjaikkal, vagy sokkal tágabb értelemben is, folyamatos kapcsolatban legyenek egymással, képeket, tartalmakat osszanak meg magukról. Ezek a közösségi oldalak azonban teret adnak számtalan veszélyhelyzetnek is, magának a cyberbullyingnak. A megosztott információk, kommentek utat engednek a bántalmazási formáknak is, az én határok, a komfort zónákra extrém terhelés hárulhat. A digitális világ életünk része, ezen változtatni nem lehet és nem is szükséges. Abban viszont felnőttként a miénk a felelősség, hogy észre vegyük és tegyünk érte, hogy gyermekeink az online térben is biztonságban lehessenek.

3. A felmérés elemzése, értékelése

Az online kérdőíves felmérésen alapuló kutatásunk során 101 kitöltött kérdőívet kaptunk meg. Ebből 51 kérdőívet határon innen küldtek be a gyerekek. Ennek a kiértékelését, elemzését az alábbiakban mutatjuk be.

A kérdőív kitöltésével kapcsolatos információk

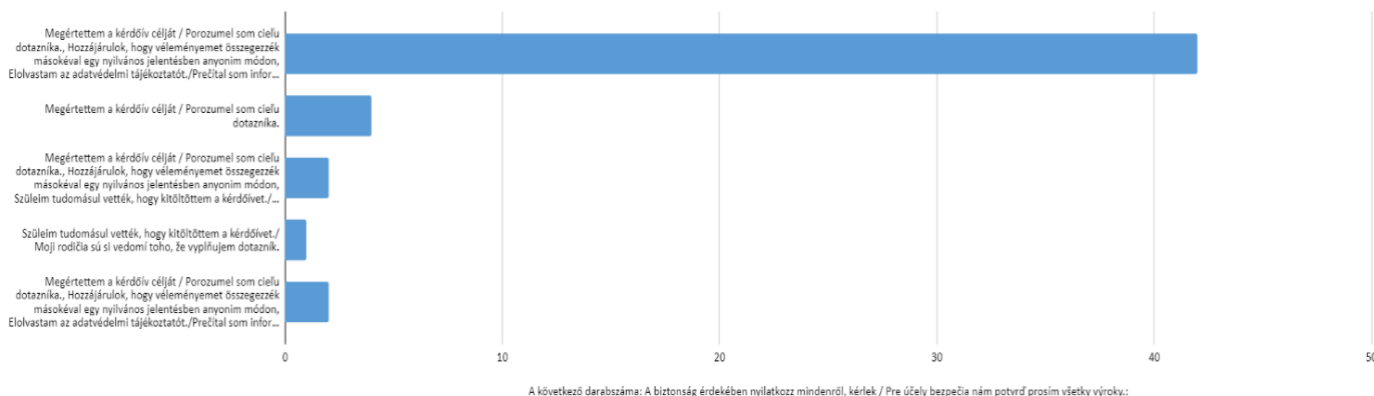
Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek is megfelelő információkhoz jussanak az őket érintő ügyekben, így a jelen kérdőíves kutatás kapcsán is. Az online forma sok esetben jelenthet könnyebbséget a kitöltés tekintetében, hiszen az anonimitás

egyértelmű, a válaszadásokban arc nélkül maradhatnak, mint ahogy az online térben is, akár. Másrészt persze előfordulhatnak kételyek, kérdések egy-egy kérdés, téma kapcsán, melynek azonnali megválaszolása ily formán nem lehetséges.

1. Kérdőívvel kapcsolatos információk

A kérdőív első kérdései tehát arra vonatkoznak, hogy mennyire értették meg a gyerekek, fiatalok a kérdőív célját, hozzájárulnak-e a véleményük, válaszaik feldolgozásához, adatvédelmi tájékoztatókat elolvasták-e és, hogy szüleik beleegyezésével vesznek-e részt a kérdések kitöltésében.

A biztonság érdekében nyilatkozz mindenről, kérlek / Pre účely bezpečia nám potvrd' prosím všetky výroký:

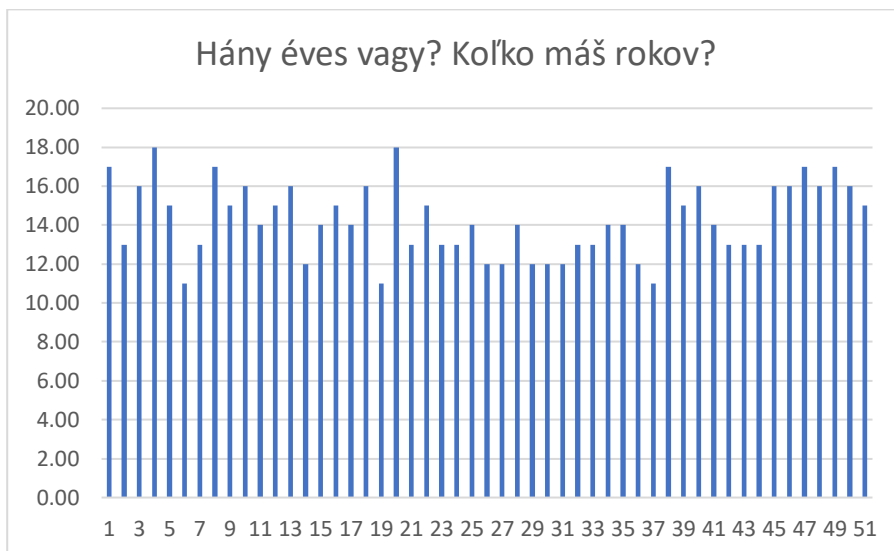

A gyerekek nagy többségben megértették a kérdőív célját, hozzájárultak véleményük feldolgozásához.

A kutatások során a demográfiai adatokkal kapcsolatos kérdések is szükségesek, a felmérés ezeket az adatokat is magában foglalja, úgy, mint életkor, nem.

2. Életkor

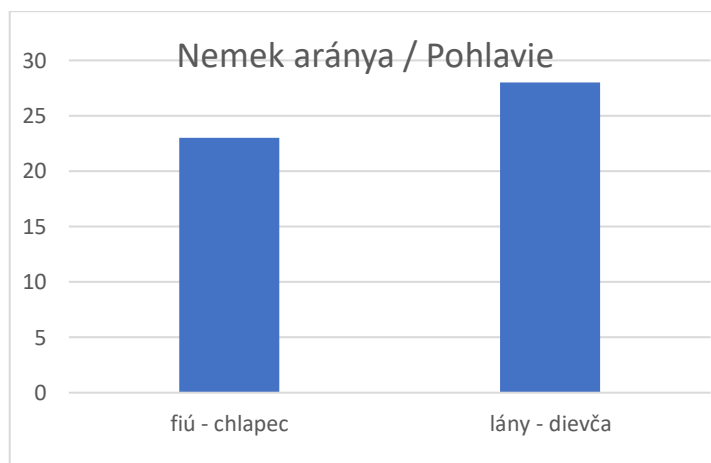
Miután a felmérés általános és középiskolás gyerekek körében készült, így az életkor behatárolható, de pontos adatokat a második kérdés során vártunk az életkori megoszlást illetően.

Életkori adataikat elemezve a legtöbben a 13 éves korosztályból vettek részt a felmérésben 10 fővel, majd a 16 évesek 9 fővel, a 14 éves korúak pedig 8 fővel. 15 éves 7 fő volt, 12 évesek közül 7 fő töltötte ki a kérdőívet, a 17 évesek 5 fővel, a 11 éves gyerekek száma 3 fővel és a 18 éves korosztályból 2 fő.

3. Nem

A válaszadók nemi felosztása alapján megállapítható, hogy nagyobb részben, 28 esetben lányoktól érkezett válasz, kisebb részben, 23 fő pedig fiú volt.

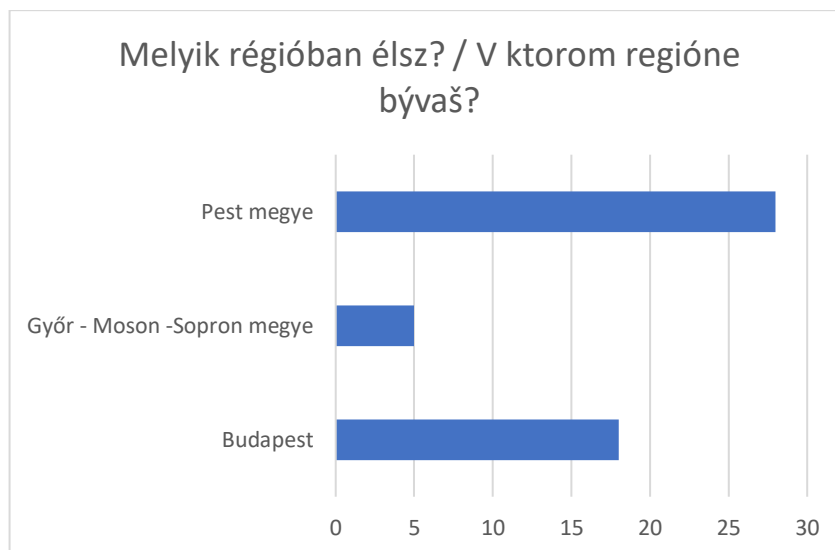
Ennek kapcsán messzemenő következtetéseket nem lehet levonni, felmérésünkben nem vizsgáltuk külön a nemek közötti válaszadás különbségét.

4. Iskola neve

A kutatásban részt vevő iskolák megjelölésre kerültek a kérdőívben. Ugyanakkor a felmérésnek nem célja, hogy az egyes iskolák meghatározásával, annak profiljával bármilyen adatokat feltüntessünk, illetve következtetéseket állapítsunk meg a gyerekek válaszaival összefüggésben.

5. Régió

Közös felmérésünk nagyon fontos részét képezi, hogy a határ menti régiókban, településeken élő gyerekek, fiatalok legyenek a résztvevői a kérdőíves kutatásunknak. Így a következő kérdőíves pont, a regionális elosztásra vonatkozott.

Területi megoszlás kapcsán a legtöbb beérkezett kérdőív, összesen 28, Pest megyéből érkezett. 18 Budapestről és 5 Győr-Moson- Sopron megyei iskolából.

6. Évfolyam

A felmérésben résztvevő fiatalok iskolai évfolyam megoszlását kérdeztük az alábbi kérdésben.

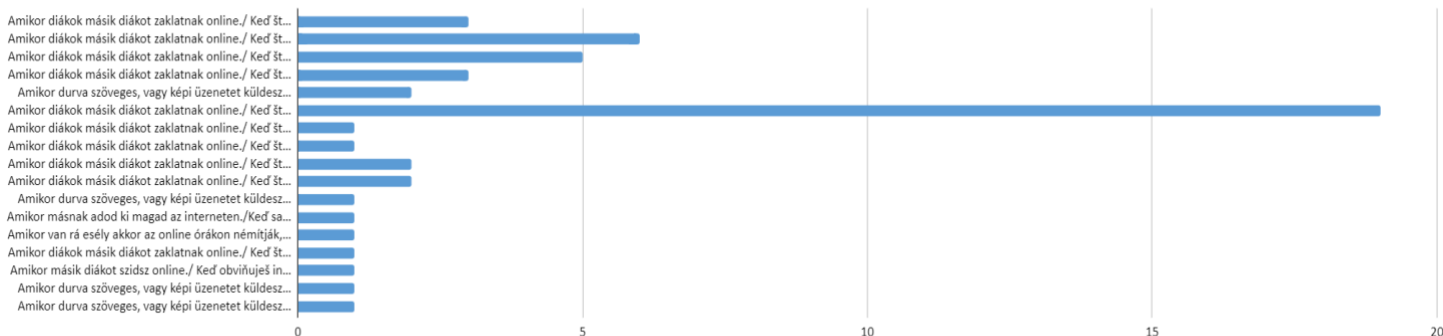

7. Az online biztonság értelmezése a gyerekek körében

A kérdőív első, a felmérés célját vizsgáló kérdése a cyberbullying, online zaklatás kifejezés ismeretére vonatkozik. Célunk az volt, hogy meg tudjuk, vajon mennyire ismert maga a szó, illetve annak jelentése a fiatalok körében. Segítségül megadtunk válaszlehetőségeket, melyek közül módjukban állt az általuk elgondolt kifejezés megjelölése.

A cyberbullying vagy online zaklatás szó jelentése magában foglal minden olyan nemű cselekedetet, mint például: rágalmazás, ennek terjesztése, fenyegetés, zsarolás, másik nevében, hamis profillal garázdálkodik, csúfolás, megszégyenítés, egymás személyes információival való visszaélés, terjesztés, posztolás. Mindezt egyéni vagy csoportos szinten is elkövethető. Mindezek történhetnek nyilvános vagy privát formákban. A variáció számtalan lehet.

Mi a cyberbullying, online zaklatás? Több lehetőséget is kiválaszthatasz! / Čo je to kyberšikana? Môžeš si vybrať viac možností!

A következő darabszáma: Mi a cyberbullying, online zaklatás? Több lehetőséget is kiválaszthatasz! / Čo je to kyberšikana? Môžeš si vybrať viac možností!

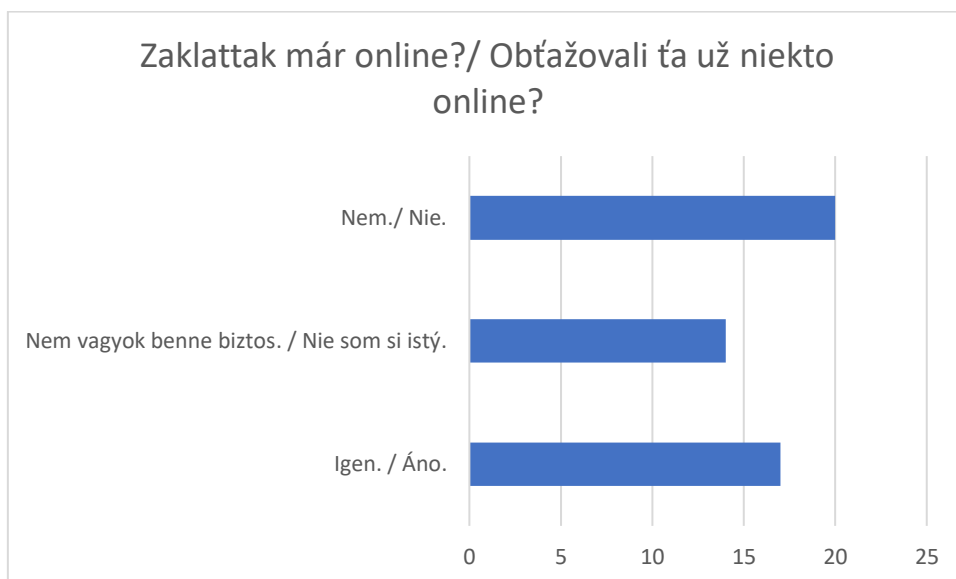
A fiatalok körében tehát magas számban létezik az egymás közötti cyberbullying. Az arc nélkülség, az online tér adta kötetlen lehetőségek kedveznek ezeknek a cselekedeteknek. Bátrabban, szinte következmények nélkül bántalmazhatják egymást, nem látva mindazt a sérülést, amit a bántalmazás okozhat.

A fenti ábra alapján látható, hogy a legtöbben, 37,7%-ban feleltek csak úgy, hogy diákok közötti bántalmazás fordult elő leggyakrabban a környezetükben.

8. A következő kérdés során arra kerestük a válaszokat, hogy online zaklatás érte-e már őket.

A kérdés egyértelműsíti a zaklatás fogalmát, így annak ismerete, az arról való elképzelés egyéni lehet ettől függetlenül.

A zaklatás egy olyan fizikai és/vagy lelki, illetve szexuális bántalmazást jelent, melynek az online térben történő megjelenése még nagyobb erővel nehezedik rá az azt elszenvedőkre. A zaklatás lehet rendszeres, de lehet egyszer előforduló bántalmazási forma is. Az online felületen az áldozatokra nézve is még nehezebb terhet ró, hiszen szinte lezárhatatlan a helyzet, a bántalmazó fél bármikor, újra felbukkanhat. Számtalan formája lehetséges a zaklatásnak, legyen szó verbális (csúfolás, megalázás, kirekesztés, megfélemlítés,...) vagy akár szexuális tartalmú agresszióról.

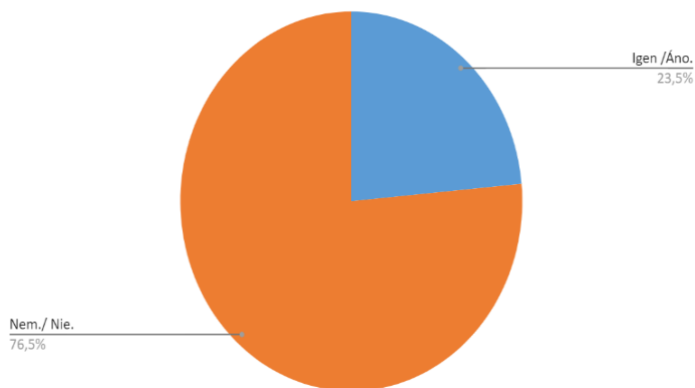

Ha csak egy gyermekkel történik is ilyen élmény, az sem megengedhető, sőt szomorú tény. Az igennel felelők száma azonban meglehetősen magasnak tekinthető, 17 esetben érkezett ez a válasz, így mindenképpen széles körben előforduló jelenségről beszélhetünk. Az is látható a válaszok arányaiból, hogy van feladat az online zaklatás minél hatékonyabb, minél konkrétabb felismerhetőségére vonatkozóan. Annál is inkább, hogy ha előfordul velük egy ilyen helyzet, akkor tudjanak róla, legyen információjuk, így könnyebb lehet abból a helyzetből való kikerülés, a megoldás felé vezető lehetőségek igénybevétele. 20 válaszadónál nem történt online zaklatás, 14 esetben nem biztosak benne, hogy az bántalmazás volt-e valójában.

9. Ha igen, érte őket már online zaklatás, úgy azt jelezték-e bárkinek?

Nagyon fontos pontja egy bántalmazási folyamatnak, hogy van-e olyan periódusa, amikor az áldozat azt érzi, hogy valakinek meg kell osztania a vele történeteket. Az alábbi kérdésben erre kerestük a válaszokat.

Amikor online zaklatás áldozata lettél, valakinek jelezted az esetet?/Keď si sa stal obeťou online obťažovania, oznámil si to niek...

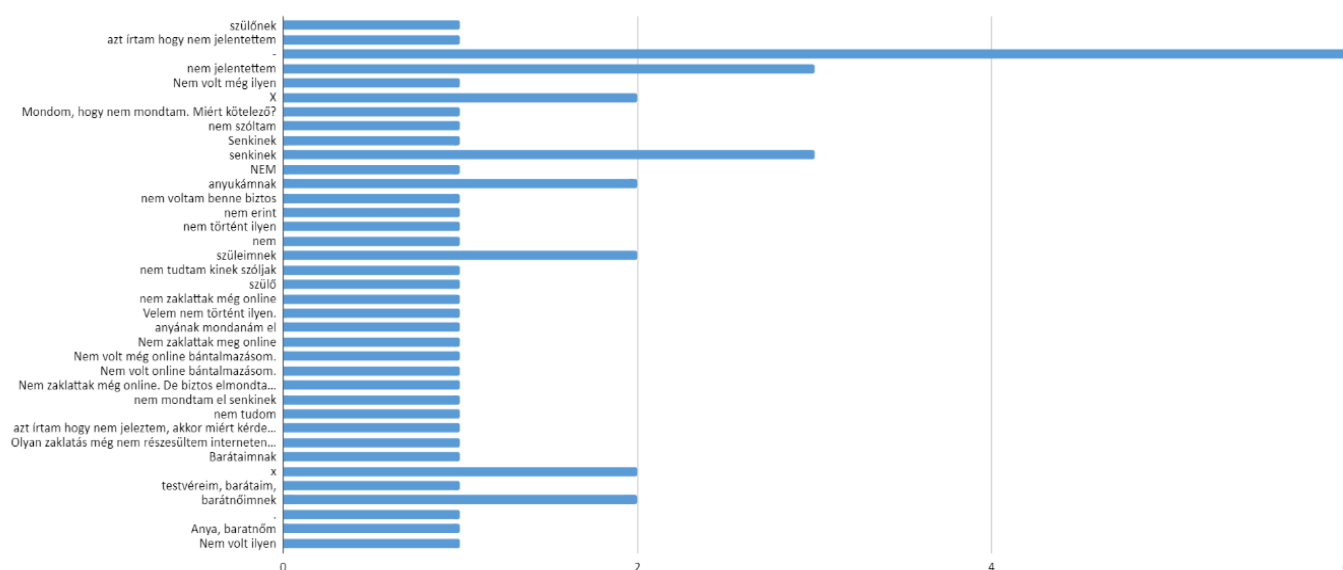

40 gyermek esetében nem válasz érkezett, mely jelentheti, hogy nem jelezték a velük történeteket senkinek.

11 válaszadó gyermek életében azonban előfordult ilyen helyzet, mikor áldozatként nem jelezték senkinek azt, ami velük történt.

10. Az alábbi kérdésben arra kerestük a válaszokat, hogy amennyiben bántalmazásukról jelzést tettek, úgy kihez fordultak?

A következő darabszáma: Ha jelentetted az online bántalmazással kapcsolatos esetet, kinek mondtad el? / Ak si prípad online obťažovania oznámil, komu si sa s tým zdôveril?

A következő darabszáma: Ha jelentetted az online bántalmazással kapcsolatos esetet, kinek mondtad el? / Ak si prípad online obťažovania oznámil, komu si sa s tým zdôveril?

A válaszadások kapcsán látható, hogy alapvetően a szülők szerepelnek azon személyek közül, akik felé bizalommal tudnak fordulni, illetve több válaszadó nevezte meg az édesanyját, akivel megosztaná a történeteket. Majd nagyobb számban a kortárs kapcsolatok szerepeltek, a barátok, barátnők. Többen írták, hogy osztályfőnöküknek, vagy tanárnak is megosztanák ha bántalmazás érné őket. Ez mindenképpen fontos vissza jelzés lehet a pedagógusok felé, hiszen a gyerekeknek az iskolai közeg meghatározó, így a tanár személye is. Mindenképpen pozitív értékű, ha ez a bizalmi légkör megjelenik egy iskolában.

Az áldozattá válás ugyanolyan súlyos probléma lehet az online térben is, mint a való életben.

Nagyon fontos, hogy az áldozattá vált fiatalok esetében is legyen olyan személy a környezetükben, akihez bizalommal tudnak fordulni, akitől segítséget tudnak kérni. A

válaszokból az alábbi opciók jelentek meg: szülőnek 9 fő mondta el, majd 6 válaszadó a barátait jelölte meg, míg 15 fő nemmel válaszolt.

nem szóltam,

nem jelentettem,

nem voltam benne biztos,

nem tudtam kinek szóljak,

testvéreim, barátaim,

Anyá, barátnőm

Velem nem történt ilyen.

anyának mondanám el

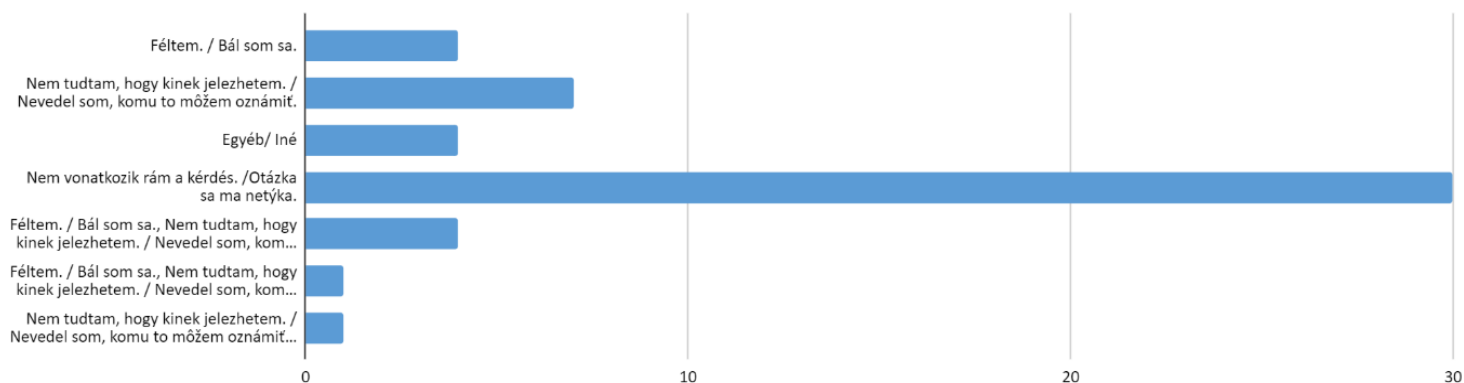
Nem zaklattak meg online

Nem volt még online bántalmazásom.

Nem zaklattak még online. De biztos elmondtam volna a szüleimnek, közeli barátaimnak és a testvéreimnek. nem mondtam el senkinek

11. Nagyon fontos kérdést mutat a következő pont is. Ha áldozatául estek már online bántalmazásnak és arról senkinek nem szóltak, nem jelezték, vajon miért nem? Mi az, ha megfogalmazható számukra az indok, ami miatt erről nem szóltak senkinek? Bármilyen negatív online térben történt esemény (zaklatás, piszkálás, csúfolás, gyakori bántalmazás) kihatással van a gyermek egészséges lelki állapotára, fejlődésére. Egy ilyen helyzetnek a ki nem mondása számtalan pszichés vagy akár pszicho szomatikus problémák gyökerei lehetnek.

Amennyiben nem jelezte az esetet, miért nem tette meg? (Ha nem vonatkozik ez a válasz rád, írd X-et!) / Ak si prípad neoznámil, prečo si to neurobil? (Ak sa s odpoveďou nestotožňuješ, označ ju písmenom X!)

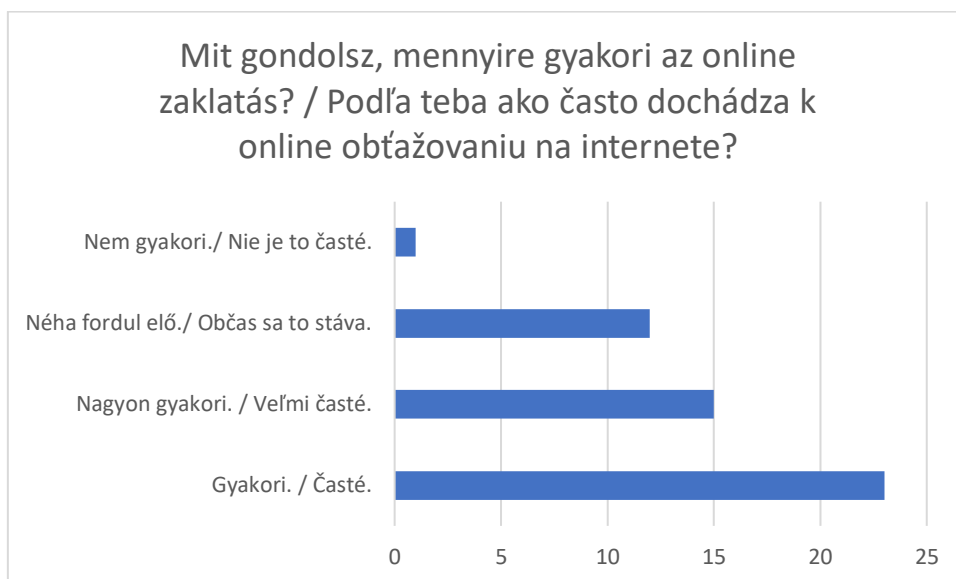

A következő darabszáma: Amennyiben nem jelezte az esetet, miért nem tette meg? (Ha nem vonatkozik ez a válasz rád, írd X-et!) / Ak si prípad neoznámil, prečo...

Legtöbb válaszadó esetében nem releváns a kérdés. Azonban 9 fő esetében a félelem volt a meghatározó, 8 gyermek válaszából az derül ki, hogy nem tudták, kihez forduljanak abban a helyzetben. A kérdés azt kutatja, hogy mi lehet az oka, ha magukra maradnak ezzel a teherrel. Nagyon fontos ennek a témának a megjelenítése, hiszen a segítség kérése sok esetben nem könnyű, de éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy tudjunk jól segíteni, hogy elérhetőek legyünk gyerekeink, fiataljaink számára, ha úgy érzik, hogy segítségre van szükségük. 30 fő válaszolt úgy, hogy nem volt ilyenben még része, 4 válaszadó pedig az egyéb válaszlehetőséget jelölte meg.

12. Az online bántalmazás kapcsán minél több kérdést igyekeztünk feltenni, hogy komplexebb képet kaphassunk a gyerekek, fiatalok tudásáról e témában.

Fontos látnunk a további kérdések esetében is, hogy vajon a fiatalok mennyire látják gyakori jelenségnek az online bántalmazás megjelenését, mennyire, miként érzékelik maguk ezt a komoly és súlyos problémát. Az alábbi pontban arra voltunk kíváncsiak, hogy mit gondolnak, mennyire gyakori jelenség az online zaklatás.

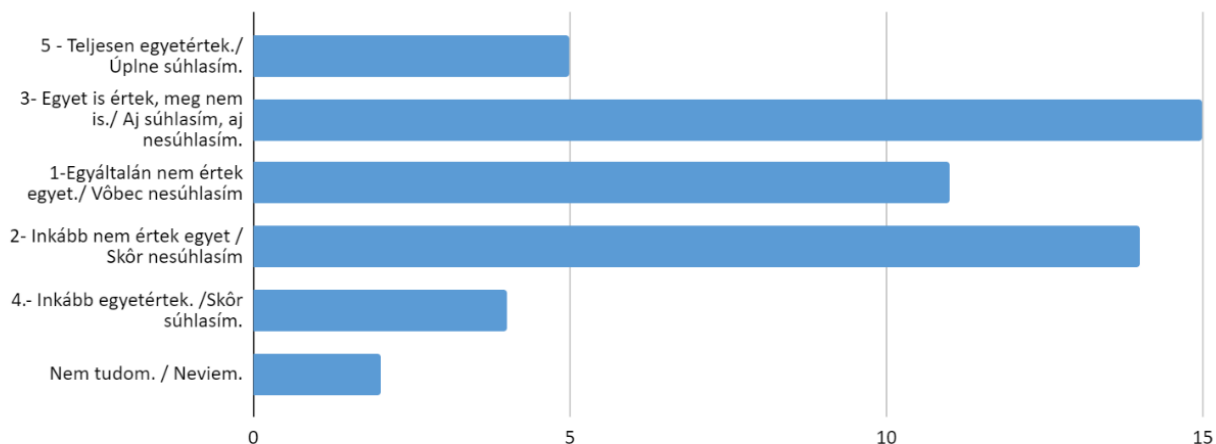
23 fiatal érzi úgy, hogy az online térben előforduló zaklatás gyakori jelenség. A válaszadók közül 15 fő szerint nagyon gyakran megjelenik az online térben történő bántalmazás. 12 esetben érzik azt, hogy mindez a probléma néha fordul csak elő. 1 esetben érkezett olyan válasz, hogy nem gyakori jelenségről van szó.

13. A következő kérdésben az előző ponthoz folytatásaként azt szeretnénk volna látni, hogy a gyerekek, fiatalok mennyire értenek egyet az általunk megfogalmazott állításokkal, ehhez öt válaszadási lehetőséget jelöltünk meg számukra. A cyberbullying jelenségről tovább tárgítva a fiatalok információját, tudását, rálátását a témára, arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire értenek egyet az általunk definiált kijelentésekkel. Az alábbi állításra kerestük a válaszokat:

- A cyberbullying nem nagy ügy a diákok szerint, nem tulajdonítanak nagy jelentőséget neki.
- A diákok többsége nem tudja mi az a cyberbullying, online zaklatás.
- A barátaimat már zaklatták online, tudtam róla, de nem tettem inkább semmit.

-A cyberbullying nem nagy ügy a diákok szerint, nem tulajdonítanak nagy jelentőséget neki.

Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpoveď na stupnici 1-5. Nakoľko súhlasíš? [Cyberbullying nem nagy ügy a diákok sz...

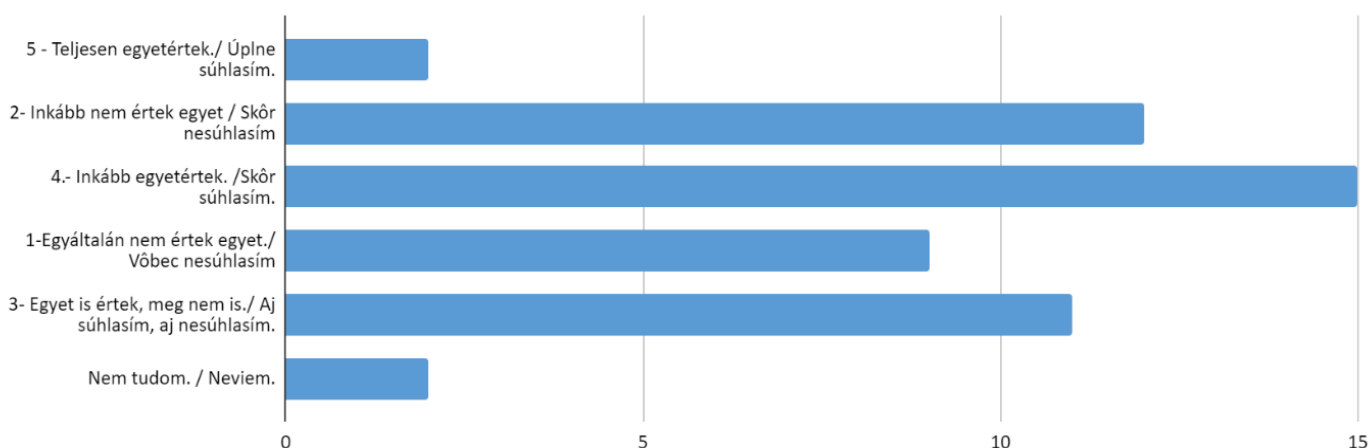

A következő darabszáma: Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpov...

A válaszadók többségében egyet is értenek meg nem is ezzel az állítással, illetve magas arányban inkább nem értenek egyet, illetve egyáltalán nem értenek egyet. Azok tábora, akik egyetértenek ezzel, kevesebb arányban jelenik meg. 11 fő egyáltalán nem ért ezzel egyet, 14 inkább nem, 15 egyet is ért meg nem is, 4 inkább egyetért, 5 teljesen egyetért, 2 nem tudja.

- A diákok többsége nem tudja mi az a cyberbullying, online zaklatás.

Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpoveď na stupnici 1-5. Nakoľko súhlasíš? [A diákok többsége nem tudja mi a cyberbullying, online zaklatás. / ...]

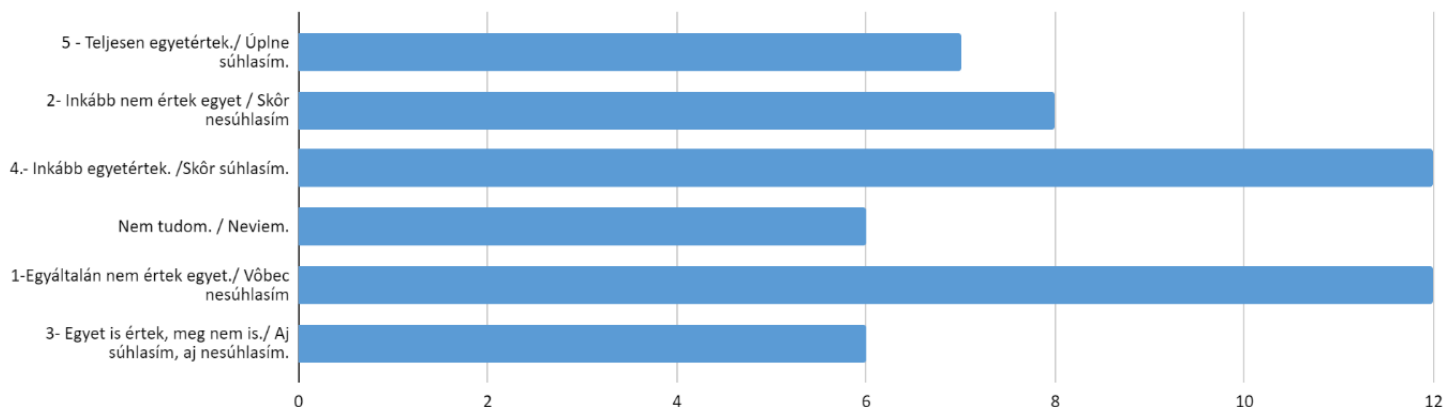

A következő darabszáma: Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpoveď na stupnici 1-5....

Többségében nem értenek egyet a válaszadók ezzel az állítással, kevesebb azok aránya, akik úgy vélik, hogy a diákok többségének nincs ismerete a cyberbullyingról. 8 fő egyáltalán nem ért egyet, 12 inkább nem ért egyet, 11 egyet is ért meg nem is, 15 inkább egyetért, 2 nem tudja.

- A barátaimat már zaklatták online, tudtam róla, de nem tettem inkább semmit.

Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpoveď na stupnici 1-5. Nakoľko súhlasíš? [A barátaimat már zaklatták online, tudtam róla, de nem tettem inkább semmit. / Mojich priateľov už ob...]

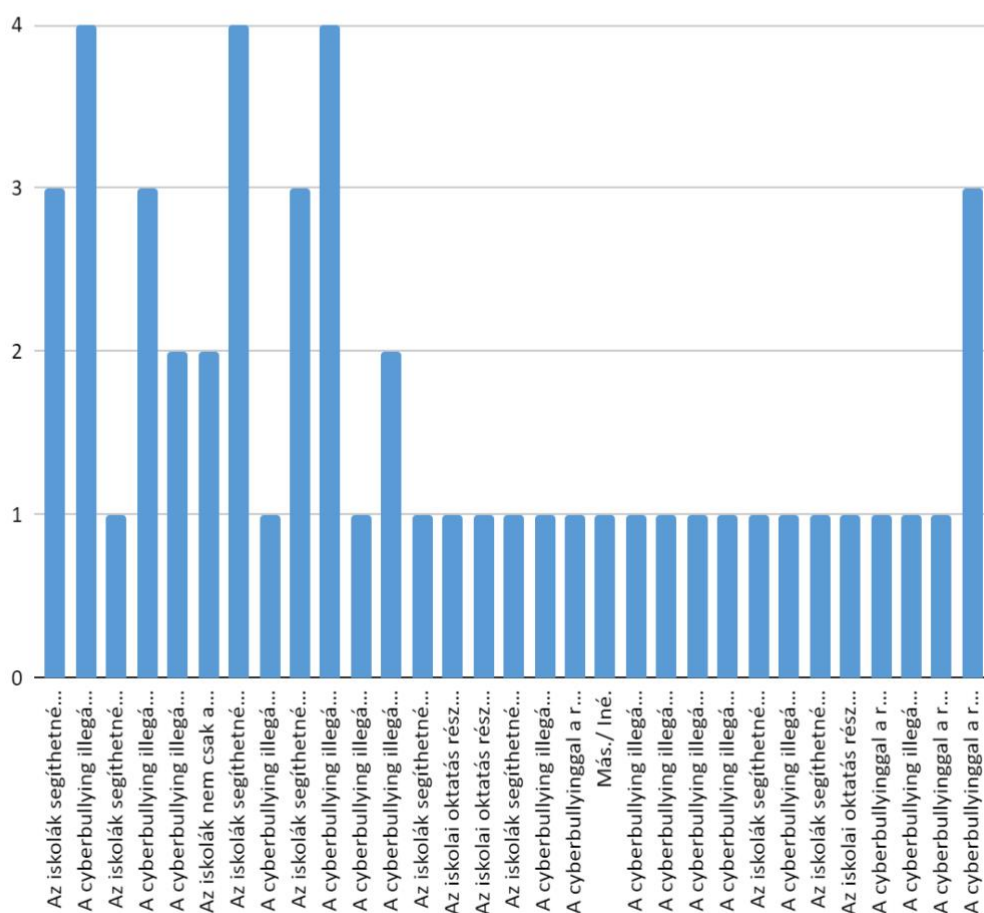
A következő darabszáma: Válaszd ki a megfelelő választ 1-5 skálán. Mennyire értesz egyet/Vyber správnu odpoveď na stupnici 1-5. Nakoľko súhlasíš? [A...

12 tanuló egyáltalán nem ért egyet, 8 inkább nem ért egyet, 6 egyet is ért meg nem is, 12 inkább egyetértenek, 7 teljesen egyetértenek, 6 nem tudja.

14. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek, fiatalok érezhessék, hogy véleményük, gondolataik nagyon fontosak, hogy meghallgatják őket különböző kérdésekben, főként az őket érintőekben is. Az ő bevonásukkal mi felnőttek sokkal hitelesebb képet kaphatunk arról, hogy miként is vannak ezekkel a kérdésekkel, nehézségekkel a világhálón és persze a mindennapi életben. Véleményük, gondolataik megosztásával tudunk mélyebb és komplexebb rálátást kapni és így hatékony segítséget nyújtani.

Így a következő pontban arra voltunk kíváncsiak, hogy ha törvényt írhatnának vagy változtathatnának a cyberbullying témakörében, mi lenne az. A válaszok terén nyolc opciót kínáltunk, az alábbi ábra jól mutatja a javaslataikat és egyben az igényeket.

Ha írhatnál egy törvényt, vagy változtathatnál valamit a cyberbullying témájában, mit javasolnál?/ Keby si mal možnosť navrhnuť zákon, týkajúci sa kyberšikany alebo zmeniť existujúci zákon, čo by si navrhol?

A következő darabszáma: Ha írhatnál egy törvényt, vagy változtathatnál valamit a cyberbullying témájában...

A gyerekek, fiatalok hangját segíteni kell hallatni és meghallani. A fenti kérdés kapcsán elég magas számban, összesen 24 válaszadó úgy gondolta, hogy a cyberbullying illegális lehetne. 3 tanuló az iskolai oktatás részévé tenné a témát, míg magas számban, 15 fiatal látná hatékonynak, ha az iskola segítene az online zaklatás problémáinak kezelésében.

15. A gyerekek felnőttek kapcsolatát, a gyerekek igényét tükrözheti a következő kérdés, melyben arra kerestük a válaszokat, hogy mennyire érzik fontosnak azt, hogy a felnőttek is tudjanak a cyberbullying létezéséről?

Nagyon örültünk, hogy sok válasz érkezett erre a kérdésre, melyben igazán kifejthették maguk is, hogy a zaklatás kapcsán mennyire és hol érzik a jelenlétét a felnőttek szerepének.

Mit szeretnél, hogy a felnőttek tudjanak a cyberbullyingról?

Mit szeretnél, hogy a felnőttek tudjanak a cyberbullyingról? / Čo by mali vedieť dospelí o kyberšikanke?

A következő darabszáma: Mit szeretnél, hogy a felnőttek tudjanak a cyberbullyingról? / Čo by mali vedieť dospelí o kyberšikanke?

Hogy interneten írogatnak zaklató tartalmú dolgokat, közösségi médián megszégyenítik (pl képek kipoztolásával). És ez épp ugyanolyan nagy figyelmet érdemel mint a sima bullying, sőt, még rosszabb is lehet, mert a gyerekek sokszor olyan dolgokat mondanak online, amit élőben nem mernének. Egyrészt, mert az online teret nem tudja felügyelni semmilyen tanár és senki más.

Hogy milyen formái vannak és hogyan tudnak segíteni a gyerekeknek.

hogy milyen gyakori és milyen nehéz elviselni

Hogy mit jelent és hogy kiket-hogyan érint.

*Hogy nehéz segítséget kérni
Hogy ők se csinálják
hogy sokszor észre sem veszik
hogyan lehet megelőzni, mit kell tenni ellene
hogyan lehet megelőzni, mit kell tenni ellene
Komoly dolog, nem csak pár üzenet
hogyan lehet megelőzni, mit kell tenni ellene
Komoly dolog, nem csak pár üzenet*

*Nézzenek fel a gyermekük vagy esetleg a saját internetes platformjaikra.
Pontos információkat, de ne eltúlzásokat inkább csak mondjuk beszámolókat
hallgassanak, és ne mindenféle megbízhatatlan helyen olvassanak róla
hazugságokat.*

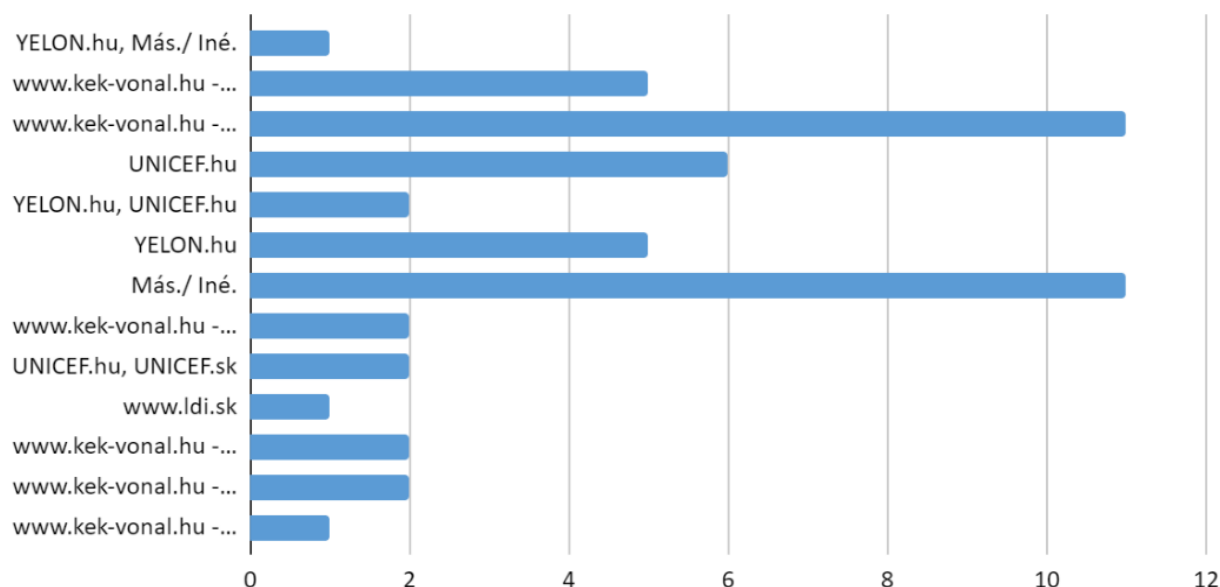
*Szerintem az lenne a legjobb, hogy ha a szülők tudnának a cyberbullyingről.
vigyázni kéne jobban a gyerekekre tudják egyáltalán mi az*

A válaszok többségében igen, fontosnak tartják a gyerekek, fiatalok, hogy a felnőttek tudjanak, legyen rálátásuk az online zaklatás előfordulásáról, tényéről. Felnőttként a felelősségünk vitathatatlan gyermekeink védelme terén.

16. A következő kérdésben arra szerettünk volna választ kapni, hogy milyen mértékű a tanulók információja, tudása az elérhető segítő szolgáltatásokkal, főként a segélyhívó lehetőségekkel kapcsolatban.

Segítségül megjelöltünk hét ilyen szervezetet és szolgáltatást.

Melyik segélyhívó szolgálatot ismered?/ Ktorú linku dôvery poznáš?

A következő darabszáma: Melyik segélyhívó szolgálatot ismered?/ Ktorú linku dôvery poz...

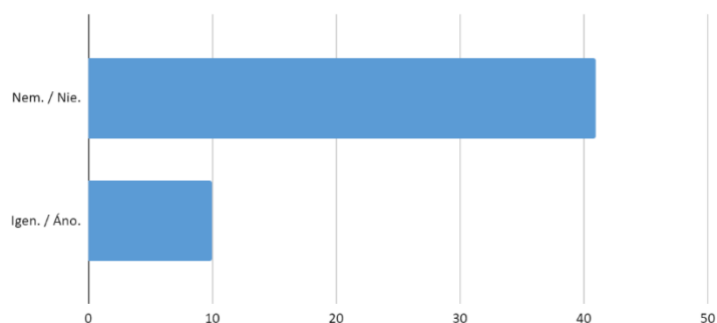
Segélykérő szolgáltatásokról való tájékozottságot igyekeztünk felmérni a következő kérdés kapcsán. Legmagasabb számban, a Kék-Vonal (23), majd a Unicef (10) (2 esetben plusz Unicef sk. is), majd a Yelon (8) (2 esetben plusz Unicef.hu is, 1 esetben plusz Más is), valamint 11 esetben Más szolgáltatásokat jelölték meg.

17. A következő kérdőíves pontnál igen-nem választható felelet opciók álltak rendelkezésre tíz kérdésünk kapcsán. A kérdések konkrétak, sok esetben akár egyesek számára nehezek, megterhelőek is lehetnek. Ugyanakkor az online zaklatás témáját kutatva elkerülhetetlenek ezeknek a helyzeteknek a minél mélyebb és szélesebb vizsgálata, hiszen akkor kaphatunk hiteles képet a valós állapotokról.

A feltett kérdésekre az alábbi válaszok születtek:

- *Nem tudom mi a cyberbullying esetében*

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Nem tudom mi a cyberbully ./ Nevie...

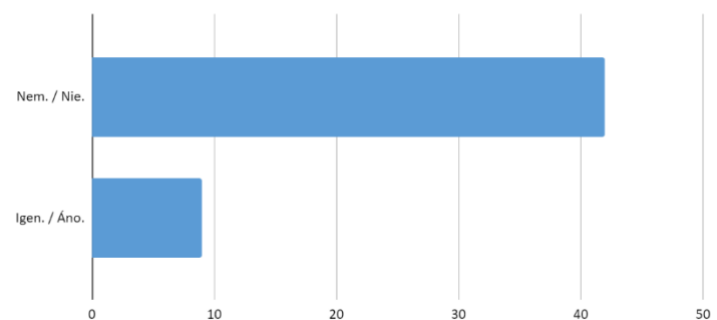

A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpov...

41 esetben érkezett *nem* válasz, 10 esetben *igen* felelet.

- A cyberbullying nem nagy ügy

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [A cyberbullying nem nagy ügy./ Kybe...

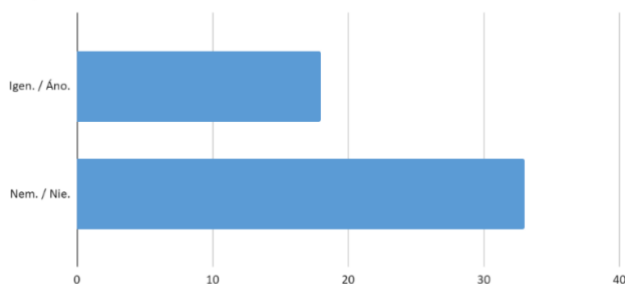
A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpov...

Ezt 41 fő nem gondolja így, 9 fő igen.

A kifejezés ismeretén túl fontos azt is látni, hogy a tanulók többsége, egyértelműen nem ért egyet a kijelentéssel, jóval kevesebb számban, mindösszesen 9 tanuló ért egyet azzal, hogy a cyberbullying nem nagy ügy, nem igényel különösebb figyelmet.

- Zaklattak online az utóbbi évben

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Zaklattak online az utóbbi évben. / Za...

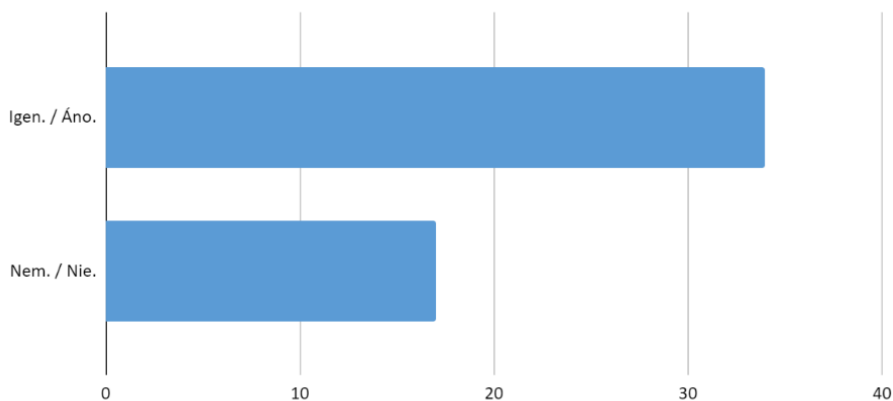

A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpov...

Ennél az állításnál kiderült, hogy 18 fiatal érintett volt, 32 fiatallal nem történt online bántalmazás az utóbbi évben.

- A barátaimat már zaklatták online

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [A barátaimat már zaklatták online. / ...

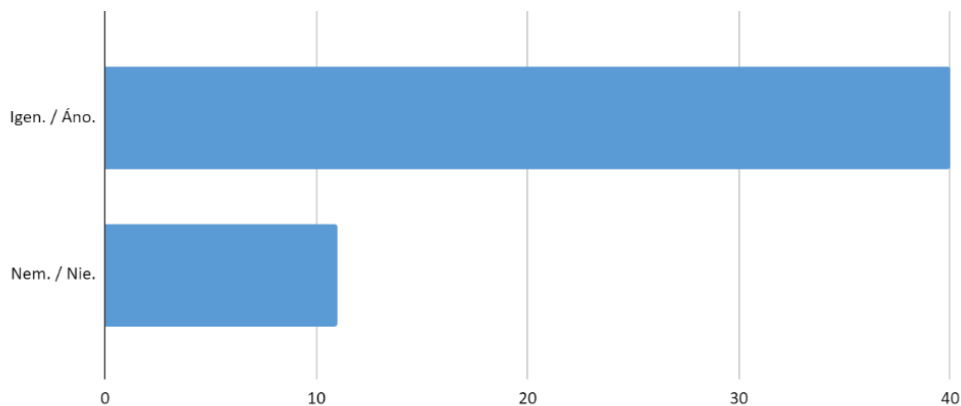

A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpov...

Nagyon magas számot mutat a barátokkal kapcsolatos kérdés, hiszen 34 esetben igen, a válaszadó barátjával már előfordult online zaklatás. 16 esetben ez nem történt meg.

- Vannak online zaklatások a suliban

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Vannak online zaklatások a suliban./ V škole dochádza k online obťažovaniu.]

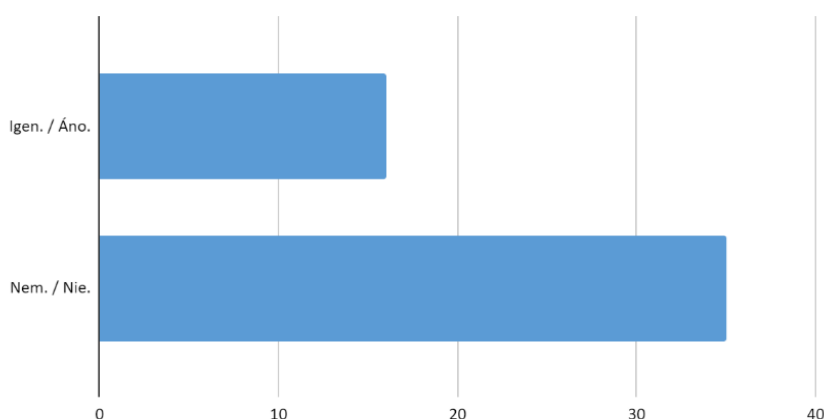

A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto...

Az iskolai közeg sok esetben a leggyakoribb helye a kortársak egymás közötti bántalmazásának. Az online térben ugyanúgy tudnak folytatódni, vagy akár újtára indulni a mások bántása, zaklatása. Ez a helyzet jelenik meg ennél a pontnál, hiszen magas számban mutatkozik az iskolában előforduló zaklatások száma. 40 válaszadó esetében igen, ez előfordult, 11 válaszadó írt arról, hogy nem.

- Már mondtam/írtam bántó dolgokat másnak, amit nem gondoltam online zaklatásnak.

Igen, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Már mondtam/írtam másnak bántó dolgokat, amiket nem gondoltam online zaklatásnak./ Už som poved...

A következő darabszáma: Igen, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpo...

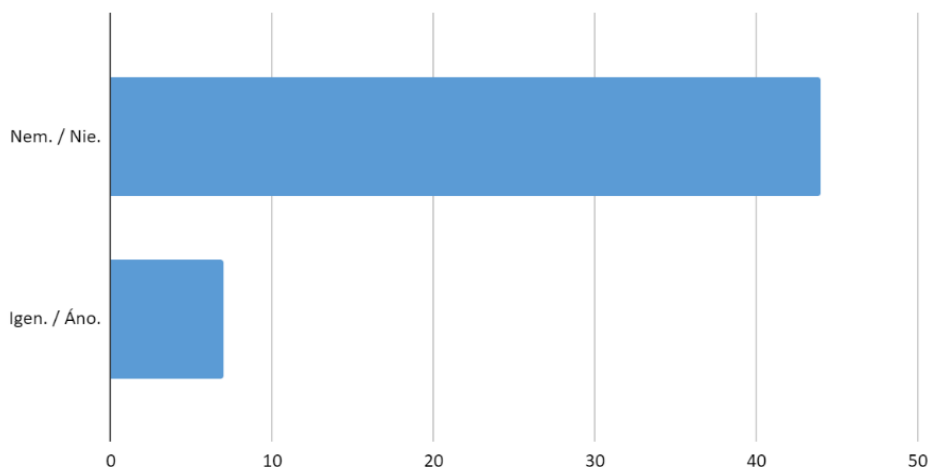
A fiatalok közül 16 fő úgy ítélte meg, írt, vagy mondott olyan dolgokat másnak, ami bántó volt, de arról nem gondolta, hogy zaklatásnak minősülhet. 35 fő esetében nem történt még ilyen szituáció.

Az online térben való kommunikációs folyamat sok esetben eltér az offline térben történő helyzetektől. Más a nyelvezet, sok esetben nem kell külön szavakat leírni, hanem elegendő egy emoji jelet továbbítani, melyek az érzésekről is egy általánosított, egységesen használt nyelvezetet alkotnak. A leírt szó, vagy elküldött képek azonban megmaradnak, nyomot hagynak maguk után, és a világhálón elérhetetlenül terjedhetnek tovább. A zaklatásnak lehetnek ismérvei, legyen az online vagy offline térben. Annak felismerése, hogy valaki zaklatásnak van kitéve, felismerhető, érzékelhető. Másik oldalról nézve az online térben az elkövető lehet akár anonim, nem látja, nem érzékeli a másik reakciót, így az erőszakos viselkedés büntudattal sem kell, hogy járjon, tehát, nincs fékező erő, nincs szankció. Minden olyan helyzet értelmezhető online zaklatásnak, melyben az egyik fél nem érzi komfortosan magát, negatív érzései keletkeznek az adott kontextusban. Legyen az akár egyszeri eset,

vagy rendszeresen elkövetett erőszakos fellépés. Ezért is hasznos, ha nagyobb figyelmet szentelünk a gyerekekkel, fiatalokkal végzett munkában az erőszakmentes kommunikáció alapjaira, vagy mi magunk, felnőttek járunk el jó példával az egymás közötti kommunikációs eszközök terén.

- *Már zaklatott engem egy közeli barátom.*

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Már zaklatott engem egy közeli barátom. / Obťažoval ma môj blízky priateľ.]

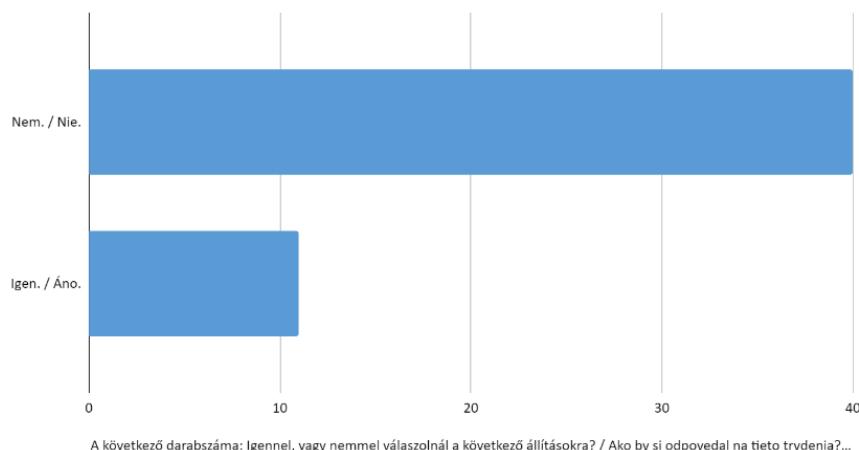
A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpo...

A kortárs kapcsolatok szerepe meghatározó a gyerekek, fiatalok között, így sérülékeny pont, ha éppen egy közeli barát részéről érkezik a zaklatás. Ez a probléma 8 fiatal esetében történt meg. 43 fiatalnál nem.

A gyerekek, fiatalok életében a kortársak szerepe jelentős, a velük való kapcsolat pedig a leggyakoribb. Ha közeli barát bántalmaz egy gyereket az még inkább súlyos sebeket okozhat, még inkább fontos ilyen helyzetben, hogy legyen egy segítő támasz, legyen az akár családtag, pedagógus, vagy segítő profilú szolgáltatás.

- Már megesett velem, hogy valaki ellopta a jelszavamat és feltörte az online fiókomat

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Már megesett velem, hogy valaki ellopta a jelszavamat és feltörte az online fiókomat. / Už sa mi stalo, že mi niekto ukradol heslo a nabúral mój online...]

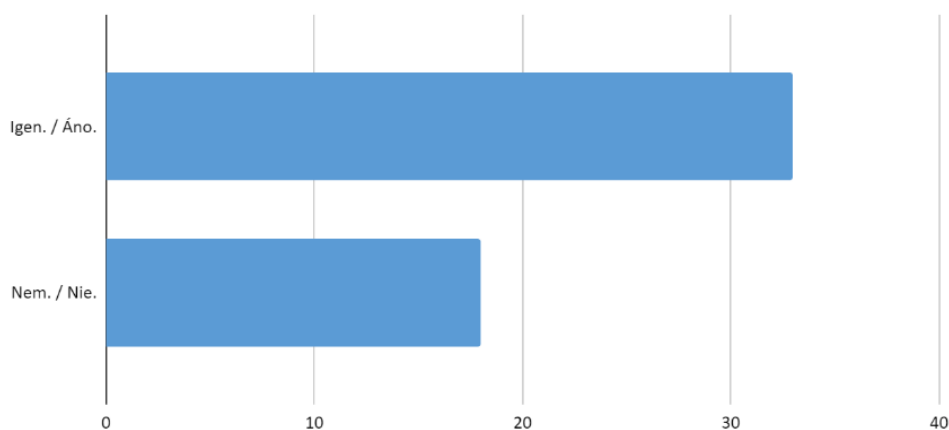
A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia?...

A bizalom sok esetben jelent maximális feltételezést is a másiktól, hogy a legszemélyesebb privát dolgokat is megoszthatják egymással, nincs mérlegelés, vagy bármiféle kritikai szempont. 11 válaszadóval történt meg, hogy jelszavával visszaéltek és bejutottak az online fiókjába. 40 fő esetében nem történt ilyen.

Az imént említett bizalom jelenik meg ennél a kérdésnél is. A fiatalok sok esetben osszák meg legbelső titkait egymással, beleértve a személyes jellegű információktól egészen az online térben használt jelszavakig. Probléma akkor keletkezik, amikor ez a bizalom gyengül, vagy akár meg is szűnik, és egyfajta negatív fegyverként jelenhet meg az elkövető eszköztárában.

- Küldtem valakinek valami vicceset, ami számára bántó volt

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Volt, hogy küldtem valakinek valami vicceset, ami számára bántó volt. / Stalo sa, že som niekomu poslal vtípn...]

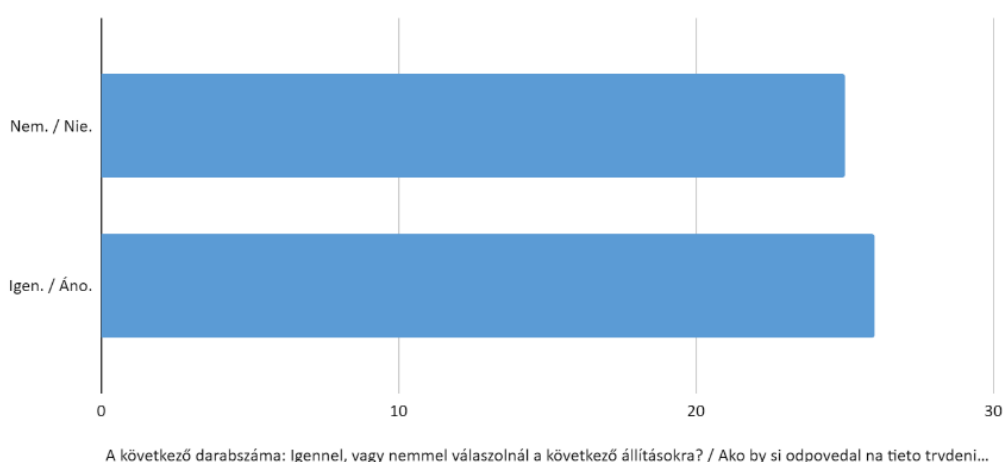
A következő darabszáma: Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na t...

A viccelődés is lehet bántó, úgy is, ha nem annak szánják. Itt fontos lehet mindennek a felismerése, és a következmények orvoslása. 33 fő esetében igen, történt ilyen, 18 főnél nem fordult elő hasonló eset.

Ennél a kérdésnél érdemes végig gondolni, hogy reálisan nézve hasonló helyzetek történhetnek, hiszen különbözőek vagyunk, ami valakinek vicces nem jelentheti azt, hogy azt a másik is annak találja. A kérdés súlypontja inkább abban van, hogy mielőtt elküldenék ilyen tartalmakat, gondolunk e másokra. Amennyiben pedig továbbítva lett ilyen üzenet és a másikat ez megbántotta, mit teszünk ezzel a helyzettel. Mindkét helyzetből lehet tanulni és a jövőre nézve adott szituációban tudatosabban benne lenni.

- Mások mondtak/írtak rólam bántó dolgokat online, de én azt nem cyberbullyingnak élttem meg.

Igennel, vagy nemmel válaszolnál a következő állításokra? / Ako by si odpovedal na tieto tvrdenia? [Mások mondtak/írtak rólam bántó dolgokat online, de én azt nem cyberbullynak élttem meg. / Iní o mne online hovorili/písali škaredo, ale ja s...

Az érzelmi bántalmazás szinterei szerteágazóak, annak megélése nem egyforma. Több tényező befolyásolhatja, ki miként éli meg az őt érő bántalmazást, de attól még a bántalmazás ténye egyértelmű lehet. 26 fiattalal történt a fenti kérdésben szereplő eset, 25 fő esetében ez nem fordult elő.

Abban, hogy ki hogyan él meg egy helyzetet, legyen az akár online zaklatás, általában egyéni. Mindez számos tényezőtől függ, legyen az akár társadalmi, kulturális meghatározottság, családi minták, vagy éppen egyéni megküzdési stratégiák. Ugyanakkor a cyberbullying jelenségnek széles tárháza van, az online tér nem körülhatárolható, sok esetben a bántalmazás váratlanul, előjelek nélkül történik meg. Ilyen helyzetekben, melyre a kérdőív kérdése is ráirányul, érdemes arra is figyelmet szánni, hogy a gyerekek, fiatalokkal őszinte, nyílt beszélgetések történjenek a társakkal való kommunikációról, egymás vagy mások bántalmazásának következményeiről, az érzésekről, melyek megjelennek ezekben a helyzetekben. A másik érzéseinek megértésével közelebb lehet kerülni az egyéni

felelősségvállaláshoz, mely cél kell, hogy legyen abban a tekintetben, hogy minél kevesebb gyereket érjen erőszak.

18. Végül záró kérdésünket a felméréssel kapcsolatban tettük fel, mennyire értékelték, mit gondolnak róla.

A kérdőív kitöltése a válaszadók többsége szerint hasznos volt, tetszett nekik, fontosnak értékelték a téma megjelölést. Alábbiakban idézünk válaszaikból:

- voltak furcsa kérdések - amiket nehezen értettem*
- Hasznos*
- nem értettem a kérdések nagy részét és hibás a szöveg mindenhol*
- sajnos nem értettem a kérdések nagy részét*
- nem értettem mindent*
- jó volt*
- hát, nem mindenre értettem*
- semmi különös*
- sok az értelmetlen kérdés benne*
- tetszett ide mit kell írni?*
- nem lehet érteni mindenhol a kérdéseket, nem értem a kérdőív célját*
- jó voltak*
- :) :)*
- hát.....*
- Jó volt:)*
- Úgy ahogy ???*
- Szerintem jó volt*
- Remek és hasznos volt.*
- Tetszett*
- jó volt csak hosszú*
- nem tudom ??*
- Az előző kérdéssorban nem teljesen volt értelmezhető hogy mi a nem és mi az igen pontosan. Egyébként teljesen rendben volt.*
- Egyes kérdéseknél nem volt megfelelő válaszadási lehetőség*
- Nem tudom c: oké*
- Átgondolandó téma minden kor számára.*
- Érdekes és hasznos volt!*
- Nem tudom ok*
- Oké volt*
- Jó*
- Nem jó*

-jó volt

Záró gondolatok

A helyes internet használati szokások kialakításában, a digitális térben való biztonságos létezéshez fontos megjegyeznünk, hogy azon túl, hogy a gyerekek, fiataloknak irányt mutatunk, információkat nyújtunk, nekünk felnőtteknek is kiemelt szerepünk, felelősségünk van abban is, hogy jó példát mutassunk számukra az online térben is egyaránt.

„És, ha egyszer kisüt a nap, annál tisztábban fog ragyogni. Az ember azokra a történetekre emlékszik, amik jelentettek valamit, még ha túl kicsi is volt hozzá, hogy megértse, miért. De azt hiszem, Frodó úr, én igenis értem, most már tudom! E történetek szereplői gyakran visszafordulhattak volna, de nem tették. Továbbmentek, mert volt mibe kapaszkodniuk. (...) Akad még jó ebben a világban, Frodó úr, amiért érdemes küzdeni.”

(A Gyűrűk ura)

A jelen helyzettélemzés tartalma nem feltétlenül tartalmazza az Európai Unió hivatalos álláspontját.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu